

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

**Ijtimoiy-gumanitar
fanlarning dolzarb
muammolari**

Jild 3, Son 12/1

2023

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 12/1 (3)-2023

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2023

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакаров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳхаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАРИ:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси

Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемурастов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳақимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич – юридик фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Тошкент давлат юридик университети.

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Ҳашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги

педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Тайланова Шоҳида Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Василя Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбахор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психология кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарқанд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодири Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Мархабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атакулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхати (Рўйхатга) киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.
Муассис: "SCIENCEPROBLEMS TEAM"
масъулияти чекланган жамият.

Таҳририят манзили:

Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил: scienceproblems.uz@gmail.com

Телеграм канал: https://t.me/scienceproblems_uz

МУНДАРИЖА

07.00.00 – ТАРИХ ФАНЛАРИ

<i>Елмуратов Икматулла Гайбуллаевич</i> ҚОРАҚАЛПОҒИСТОНДАГИ БИРИНЧИ ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ ТАРИХИ (1931-1936 ЙИЛЛАР)	12-18
<i>Qitaybekov Azizbek Kenesbek o'g'li</i> QORAQALPOG'ISTONDA HAVO TRANSPORTINING SHAKLLANISHIDA "DOBROLET" AKSIYADORLIK JAMIYATINING O'RNI	19-23
<i>Nawrizbaeva Nurjamal Qudaybergenovna</i> QORAQALPOQLARNING GILAMCHILIGI BILAN BOG'LIQ VA'ZI MAROSIMLAR	24-29
<i>Сайдуллаев Фаррух Умедулло ўғли</i> МУҲАММАД ҲАКИМ ТЕРМИЗИЙНИНГ ЭТНОЛОГИК ВА ЭТНОГРАФИК ТАДҚИҚОТЛАРИ	30-35
<i>Berdiqulov Mirolim Tugalvoyevich</i> ТО'ДА-1 NEOLIT MAKONINING O'ZBEKISTON TOSH DAVRI ARXELOGIYASINI O'RGANISHDAGI O'RNI	36-40
<i>Olimjonova Gulida Olimjon qizi</i> O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA DAVLAT BOJXONA XIZMATI ORGANLARI FAOLIYATI ..	41-47
<i>O'ng'alov Lazizbek Amiriddin o'g'li</i> NUROTA TOG' TIZMASINING TOSH DAVRI ARXELOGIYASINING O'RGANILISH TARIXI..	48-53
<i>Rahmonov Faxriddin Shoymardonovich</i> MILLIY DEHQONCHILIK MADANIYATINI ETNO-TARIXIY MANBALARDA AKS ETISHI (JANUBIY O'ZBEKISTON MISOLIDA)	54-58
<i>Tilavboyev Muhammad</i> JIZZAX VOHASIDA OT BILAN BOG'LIQ URF-ODATLAR VA MAROSIMLAR	59-63
<i>To'xtaboyev Xurmatullo Shomirza o'g'li</i> O'ZBEKISTON ILM-FANI RIVOJIDA FARG'ONA DAVLAT UNIVERSITETINING O'RNI (MUSTAQILLIK YILLARI MISOLIDA)	64-68
<i>Рахматиллаев Хасанбой</i> МАРКАЗИЙ ОСИЁНИНГ ҚАДИМГИ ДАВР ЭТНИК ТАРИХИНИ ЁРИТИШДАГИ АЙРИМ МУАММОЛИ МАСАЛАЛАР ВА УСУЛЛАРГА ДОИР	69-74
<i>Qurbonova Manzila Boqiyevna</i> BUXORO VOHASI MILLIY SHIRINLIKLARI VA ICHIMLIKLARI	75-80
<i>Ravshanova Gulora</i> QASHQADARYO VOHASIDA MUNTAZAM QUROLLI HARAKATLAR TA'MINOTI (XX-asrning 20- yillarida)	81-85
<i>Зарипбаев Уснатдин Оракбаевич</i> ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИ ЙИЛЛАРИДА ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР ПРОКУРАТУРА ОРГАНЛАРИ ФАОЛИЯТИ	86-90

<i>Baxronov Abdullo Haydar o'gli</i> O'ZBEKISTONDA TOSH DAVRI ARXELOGIYASINI O'RGANISHDA XALQARO EKSPEDISIYALARINING O'RNI	91-95
<i>Maxmatqulov Jasur Isroil o'g'li</i> GIYOHVANDLIKKA QARSHI KURASH MAVZUSINING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	96-101
<i>Esanova Nilufar</i> O'ZBEKISTON-TURKIYA HAMKORLIGI VA UNING NATIJASI (TO'QIMACHILIK SANOATI MISOLIDA)	102-106
<i>Норбоев Сарвар Қахрамон ўғли</i> АФРОСИЁБДАГИ СЎҒД МУДОФАА ДЕВОРИГА ОИД ТАДҚИҚОТЛАРИНИНГ ЎРГАНИЛИШИ (XX АСРНИНГ 50-80-ЙИЛЛАРИ).....	107-111
<i>Эсонов Зиёдбек Юлдашевич</i> ФАРҒОНА ВОДИЙСИ АҲОЛИСИ ТЎҒИМАЧИЛИК ҲУНАРМАНДЧИЛИГИ АНЪАНАЛАРИ	112-117
<i>Tishabayeva Irodaxon Rasulovna</i> 1960-1970 YILLARDA O'ZBEKISTONDA MAKTABGACHA TARBIYA MUASSASALARI FAOLIYATI	118-124
<i>To'xtamishева Fotima Musurmonovna</i> MUSTAQILLIK YILLARIDA QASHQADARYO VOHASI KASHTADO'ZLIGIDA O'ZGARISHLAR.....	125-132
<i>Sattorov Nurbek</i> SHIMOLIY BAQTRIYA VA ZARAFSHON MINTAQALARIDA DEHQONCHILIK VA CHORVACHILIK MADANIYATI SOHIBLARI ETNOMADANIY ALOQALARINING O'ZBEK XALQI ETNOGENEZI SHAKLLANISHIDAGI O'RNI	133-138
<i>Hazratov Nurali Burxon ug'li</i> QADIMGI KESH VILOYATI HUDUDIDAGI ARXELOGIK YODGORLIKLARINING O'RGANILISH TARIXIDAN	139-144
<i>Mamatqulov Bekzod Sherzovich</i> O'ZBEKISTONDA GAZ-OLTINGUGURT SANOATINING YUZAGA KELISHI VA UNING RIVOJLANISH TARIXI (QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA).....	145-149
<i>Berdiyev Jamshid</i> VOHA JOY NOMLARINING SHAKLLANISHIDA ETNONIMLAR VA PATRONIMLARNING TUTGAN O'RNI	150-155
<i>Djurakulov Sherzod Davronovich</i> SAMARQAND VILOYATI HUDUDIDI TOSH DAVRI ARXELOGIYASINING O'RGANILISHI TARIXI	156-161
<i>Қурбанова Дилрабо Шерипбоевна</i> ПАРЛАМЕНТ ТАРИХИ ВА ТАРИХШУНОСЛИГИ	162-172

<i>Зухриддин Болтаевич Жунаев</i> ХОРАЗМДА РЕСПУБЛИКА ТУЗУМИ: ЮТУҚЛАР ВА МУАММОЛАР (1920-1924 йиллар)	173-181
<i>Mamadiev Voxodir Bobojonovich</i> QASHQADARYO MUZEYIDAGI NODIR OSTODON	182-186
<i>Norqo'chqarov Xushvaqt Eshnazarovich</i> AFG'ONISTONDA O'ZBEK TILINING QONUNY ASOSLANISHI, O'ZBEKLAR IJTIMOYIY-MADANIY HAYOTIDAGI O'RNI (XX ASR – XXI ASR BOSHLARI)	187-197
<i>Ибрагимов Рахмон Зиёдуллаевич</i> ТОШКЕНТ ВОҲАСИ СЎНГГИ БРОНЗА ДАВРИ ТАРИХИ ТИЗИМИДА: ДАФН УДУМИ ВА МИГРАЦИЯ МАСАЛАЛАРИ	198-203
<i>Азаматова Гулмира Байирбековна</i> ОДАМ САВДОСИГА УЧРАГАН МИГРАНТ ХОТИН-ҚИЗЛАР ҲАҚИДА БАЎЗИ МУЛОҲАЗАЛАР	204-208
<i>Tishabayeva Iroдахon Rasulovna</i> 1960-1970 YILLARDA O'ZBEKISTONDA MAKTABGACHA TARBIYA MUASSASALARI FAOLIYATI	209-215
08.00.00 – ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ	
<i>Ostonokulov Azamat Abdukarimovich, Inoyatov Mardonbek Mo'min o'g'li</i> DAVLAT SEKTORIDA ICHKI AUDITNING XALQARO STANDARTLARI	216-226
<i>Kurbaniyazov Shaxzodbek Karimovich</i> O'ZBEKISTONDA KORPORATIV BOSHQARUV TASHKILIY- IQTISODIY MEKANIZMI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY VA USLUBIY ASOSLARI	227-232
<i>Отабеков Отажон Ғайрат ўғли</i> ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ОПТИМАЛ СОЛИҚ ЮКИ ВА ИҚТИСОДИЙ ЎСИШ МАСАЛАЛАРИ	233-243
<i>Шакирова Фароғат Болтаевна</i> ИННОВАЦИОН ИҚТИСОДИЁТНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА БАҲОЛАШ ИНДИКАТОРЛАРИНИНГ АҲАМИЯТИ	244-255
<i>Мамбетназаров Бахыт Бисенбаевич</i> ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИДА ТАДБИРКОРЛИК СУБЪЕТЛАРИНИНГ РИВОЖЛАНТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ	256-263
<i>Jumaniyazova Ro'za Quvondiq qizi</i> TURIZM INFRATUZILMASI TUSHUNCHASI VA UNING O'ZIGA XOS JIHATLARI	264-269
<i>Matniyozov Murodjon Rajabbayevich</i> DESTINATSIYA IMIDJINI SHAKLLANTIRISHDA TURISTLARNING SODIQLIGI VA QONIQLASHINING AHAMIYATI	270-278

<i>Хамидова Зарифа Урол қизи</i> ДАВЛАТ СЕКТОРИДА ИЧКИ АУДИТ ВА ДАВЛАТ МОЛИЯВИЙ НАЗОРАТ ТАДБИРЛАРИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ	279-291
<i>Toshaliyeva Saodat Toxirovna</i> KICHIK TADBIRKORLIK TUSHUNCHASI VA UNING IJTIMOIIY-IQTISODIY MONIYATI	292-296
<i>Худойназаров Фахритдин Хаитович</i> ИБН ХАЛДУННИНГ ИҚТИСОДИЁТГА ТАВСИЯЛАРИ	297-304
<i>Nurullayev Hoshimjon Hamidovich</i> GASTRANOMIYANING TURIZM RIVOJLANISHIDAGI ANAMIYATI	305-313
<i>Кадырова Шарофат Амоновна</i> ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ РАЗВИТИЯ СФЕРЫ УСЛУГ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ	314-323
<i>Бегматова Зиёда Захиджановна</i> ДАВЛАТ ИНТЕРАКТИВ ХИЗМАТЛАРИ ТИЗИМИ АСОСИДА КАДРЛАР БАНДЛИГИНИ ВА УЛАРГА ТАЛАБНИ БАҲОЛАШ	324-332
<i>Shafkarov Bakhrom Khudoyberdievich</i> TERRITORIAL FEATURES AND THEIR EFFECTIVE USE IN THE CULTIVATION OF VITICULTURE PRODUCTS	333-340
<i>Masharipova Fazilat Axmedovna</i> OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING ANAMIYATI	341-348
<i>Мусинов Дилшод Султанович</i> ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИНИНГИ ИЖТИМОИЙ ВА ИҚТИСОДИЙ САМАРАДОРЛИГИ ИҚТИСОДИЙ ЎСИШ ОМИЛИ СИФАТИДА	349-359
<i>Шакирова Юлдуз Сайдалиевна</i> ВОПРОСЫ РАЗРАБОТКИ ДОРОЖНОЙ КАРТЫ АКТИВИЗАЦИИ ИННОВАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ	360-368
<i>Абдивоҳидов Мамуржон Авазхон ўғли</i> РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТ ШАРОИТИДА ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИНИНГ МАЗМУНИ, ТАВСИФИ ВА РИВОЖЛАНТИРИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ	369-380
<i>To'xtasinova Muxayyo Mirzasultonovna</i> DAVLATNING INNOVATSION TIZIMINI SHAKLLANTIRISH MASALASIGA	381-388
<i>Қурбанова Раҳима Джамшедовна, Мирзаева Ширин Нодировна</i> РОЛЬ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА В СТИМУЛИРОВАНИИ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ	389-403
<i>Набиева Нилуфар Муратовна</i> ОСОБЕННОСТИ КОМПЛЕКСА МАРКЕТИНГОВОГО ПРОДВИЖЕНИЯ КОМПАНИИ В ЦИФРОВОЙ СРЕДЕ	404-416

<i>Safarov Radjabboy Eshmuxammadovich</i> KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHDA INDIVIDUAL DAROMADGA SOLIQLAR MEKANIZMIDAN SAMARALI FOYDALANISH MASALALARI	417-428
<i>Sharipova Zulayho</i> SANOAT TARMOQLARI KLASSTERLARINI RIVOJLANTIRISH VA SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	429-434
<i>Шарипов Акбар Илхамович</i> ЧАКАНА САВДО КОРХОНАЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА РАҚАМЛИ МАРКЕТИНГНИ РОЛИ	435-440
<i>Хаджаев Хабибулла Сагдуллаевич</i> ОБЪЕКТИВНАЯ НЕОБХОДИМОСТЬ И ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СУЩНОСТЬ АНТИМОНОПОЛЬНОЙ ПОЛИТИКИ В РАЗВИТИИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ	441-447
<i>Хамзайева Дилфуза Самаровна</i> SURXANDARYO VILOYATIDA TURISTIK MAHSULOTLARNI BAHOLASH VA SAMARALI RIVOJLATIRISH IMKONIYATLARI	448-452
<i>Усманова Насиба Акбаржоновна</i> ПУТИ РАЗВИТИЯ МЕНЕДЖМЕНТА В СФЕРЕ УСЛУГ	453-459
<i>Исхакова Сарвар Аюбовна</i> ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ И ЕЕ ВЛИЯНИЕ НА ЗАНЯТОСТЬ И КВАЛИФИКАЦИЮ ПЕРСОНАЛА В СФЕРЕ БЫТОВОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ	460-467
<i>Ollanazarov Bekmurod Davlatmurotovich</i> INNOVATSION TADBIRKORLIKNI MOLIYALASHTIRISHDA MUQOBIL MOLIYALASHTIRISH VOSITALARIDAN FOYDALANISH VA UNI TURISTIK XIZMATLAR SOHASIDA QO'LLASH IMKONIYATLARI	468-479
<i>To'uchiyeva Nodira G'ulom qizi</i> OLIY TA'LIMNI BOSHQARISHDAGI INNOVATSIYALAR. CHAT GPT YOHUD SUN'IY INTELLEKT	480-485
<i>Абдурахимова Саида Аҳмаджановна, Адилова Гўзал Абзаловна</i> ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА КИЧИК БИЗНЕС СУБЪЕКТЛАРИ ТАРКИБИЙ ҚИСМЛАРИНИНГ БАРҚАРОР РИВОЖЛАНИШ ТАҲЛИЛИ	486-494
<i>Maxsudov Sherzod Solijonovich</i> TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA INVESTITSION MUHIT JOZIBADORLIGINI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI	495-500
<i>Tadjibekova Dilnoza Bakhtiyarovna</i> ENHANCING FINANCIAL RESOURCE FORMATION IN BUSINESSES	501-506
<i>Radjabova Malika Ziyodullayevna</i> AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASH ISTIQBOLLARI XUSUSIDA	507-512

09.00.00 - ФАЛСАФА ФАНЛАРИ

<i>Asraqulova Adiba Nabiyevna</i> ZAMONAVIY DAVRDA IQTISODGA FALSAFIY QARASHLAR	513-520
<i>Жўраев Аҳмад Муҳаммадиевич</i> ТИНЧЛИКПАРВАРЛИК ҲОЯЛАРИНИНГ ЖАМИЯТ ТАРАҚҚИЁТИДАГИ АҲАМИЯТИ	521-530
<i>Гуламова Мавжуда Ташпулатовна</i> АХМАД ЗИЁУДДИН АЛ-КУМУШХОНаВИЙ АСАРЛАРИДА КОМИЛ ИНСОН ҲОЯЛАРИНИНГ ФАЛСАФИЙ ТАҲЛИЛИ	531-538
<i>Abduxolikova Nasiba Alijonovna</i> YOSHLARNING ONLAYN TA'LIM JARAYONIGA TA'SIR ETUVCHI IJOBiy SALBIY OMILLAR	539-544
<i>Yazdonov Zikirillo Shukurilloevich</i> QALANDARIYLIK VA UNING INSON, JAMIYAT TIZIMIDAGI O'RNI	545-552
<i>Sharipova Barno Salimovna</i> BIOETIK MADANIYATNING RIVOJLANISH BOSQICHLARI VA UNING ZAMONAVIY IMIJI	553-558
<i>Xalikulova Umida Rustamovna</i> AXBOROT MUHITINING OLIY TA'LIMGA TA'SIRI: KONSTRUKTIV VA DESTRUKTIV OMILLAR	559-564
<i>Abbasova Maftuna Subxonovna, Temirova Xurshida</i> OILA VA NIKOH MA'NAVIYATI, OILANI MUSTAHKAMLASH OMILLARI	565-571
<i>Tog'ayev Nodirjon Ergashevich</i> AJDODLARIMIZ BOY ILMIY MEROSINING O'ZBEKISTONDA MA'RIFATLI JAMIYAT QURISH HAMDA YOSHLAR TARBIVASIDA TUTGAN O'RNI	572-576
<i>Kipchoqov Xomidjon Gulomovich</i> JAVOBGARLIK PRINSIPINI SHAKLLANTIRISH AXLOQSHUNOSLIKNING ASOSIY MASALASI SIFATIDA	577-581
<i>Raximova Rayxon Abdurasulovna</i> ZAMONAVIY OILADA MA'NAVIY-AXLOQIY QADRIYATLARNI SHAKLLANTIRISH: MUAMMONING NAZARIY VA USLUBIY TAHLILI	582-586
<i>Агзамова Нилюфар Шухратовна</i> "АДАБ АЛЬ-ТАБИБ" КАК ИСТОЧНИК НАЦИОНАЛЬНОЙ БИОЭТИКИ	587-591
<i>Axmadiyev Nuriddin Muxutdinovich</i> INTELLEKTUAL MADANIYAT YOSHLARNING INNOVATSION FAOLLIGINI OSHIRISHNING MUHIM MEZONI SIFATIDA	592-596
<i>Nabiyev Mansur Jamxur o'g'li</i> DEMOKRATIK JAMIYAT TARAQQIYOTIDA IJTIMOY G'OYALAR EVOLYUTSIYASI VA MODERNIZATSIYASI	597-603

<i>Kenjayeva Dilrabo Romanovna, Xaydarova Larisa Sunnatovna</i> GLOBALLASHUV SHAROITIDA MILLIY MADANIYAT SOHASIDAGI O'ZGARISHLARNING O'ZIGA XOS JIHATLARI	604-609
<i>Abduraximova Tursunoy Abduvoxid qizi</i> O'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM TRANSFORMATSIYASINING FALSAFIY MOHIYATI	610-615
<i>Tagayev Ganisher Xasanovich</i> YOSHLAR ETNOESTETIK DUNYOQARASHINI RIVOJLANTIRISHDA BADIY-ESTETIK OMILLARNING O'RNI	616-625
<i>Шоназаров Жамшид Шуҳратович</i> БЕҲБУДИЙ ВА УНИНГ ДАВЛАТЧИЛИК ҲОЯСИ	626-630
<i>Ҳамраев Сирож Абруевич</i> ЖАМИЯТ ЯНГИЛАНИШИ ВА ТАДБИРКОР МАЪНАВИЯТИ	631-637
<i>Nabiyev Bekzod Muxammadumarovich</i> MAFKURAVIY ISHLARNI TASHKIL ETISHDA ZAMONAVIY TARG'IBOT TEXNOLOGIYALARI: O'ZBEKISTON VA XORIY TAJRIBASI	638-642
<i>Hashimova Gulsina Ismoyilovna</i> HARBIY IJTIMOYIY ISH VA HARBIY MADANIYATNING HARBIY XIZMATCHILAR FAROVONLIGINI TA'MINLASHDAGI ROLI	643-648
<i>Karimova Gulnoza Yigitaliyevna</i> AXLOQIY MADANIYAT TUSHUNCHASINI RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOYIY ZARURIYATI	649-655
<i>Sharipova Kamola Usmonjonovna</i> YANGI O'ZBEKISTONDA GENDER TENGLIKNI TA'MINLASH BO'YICHA ILG'OR XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASINI MILLIY STRATEGIYAGA TRANSFORMASIYALASH ISTIQBOLLARI	656-661

07.00.00 –Тарих фанлари

Qitaybekov Azizbek Kenesbek o'g'li
Berdaq nomidagi Qoraqalpoq davlat universiteti
"O'zbekiston va Qoraqalpoq'iston tarixi" kafedrasida o'qituvchisi

QORAQALPOG'ISTONDA HAVO TRANSPORTINING SHAKLLANISHIDA "DOBROLET" AKSIYADORLIK JAMIYATINING O'RNI

Annotatsiya. Ushbu maqolada Qoraqalpoq'istonda havo transportining shakllanishi va rivojlanishida "Dobrolet" aksiyadorlik jamiyatining o'rni va ro'li hamda mahalliy avialiniyalarning tashkil qilinishi haqida malumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: Dobrolet, aviatsiya, havo transporti, samolyot, To'rtkul, avialiniya, uchuvchi, parvoz, texnika, aerodrom.

Qitaybekov Azizbek Kenesbek o'g'li
Lecturer of the Department of "History of Uzbekistan and Karakalpakstan" of
Karakalpak State University named after Berdak

THE ROLE OF THE JOINT STOCK COMPANY "DOBROLET" IN THE DEVELOPMENT OF AIR TRANSPORT IN KARAKALPAKSTAN.

Abstract. This article provides information about the place and role of the joint stock company "Dobrolet" in the formation and development of air transport in Karakalpakstan and the formation of local airlines.

Key words: Dobrolet, aviation, air transport, airplane, Tortkul, airline, pilot, flight, equipment, airfield.

Қытайбеков Азизбек Кеңесбекович
Преподаватель кафедры «История Узбекистана и Каракалпакстана»
Каракалпакского государственного университета имени Бердаха

РОЛЬ АКЦИОНЕРНОГО ОБЩЕСТВА «ДОБРОЛЕТ» В СТАНОВЛЕНИИ ВОЗДУШНОГО ТРАНСПОРТА КАРАКАЛПАКСТАНА.

Аннотация. В данной статье представлена информация о месте и роли акционерного общества «Добролет» в становлении и развитии воздушного транспорта Каракалпакстана и становлении местных авиалиний.

Ключевые слова: Добролет, авиация, воздушный транспорт, самолет, Торткуль, авиакомпания, летчик, полёт, техника, аэродром.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SP1342V3I12.1Y2023N02>

Qoraqalpog‘iston xalqi ham ushbu fan va texnika yutuqlaridan chetda qolmadi. Qoraqalpog‘istonlik har bir inson boshqa xalqlar kabi musaffo osmonda parvoz qilishni, olis yurtlarga, baland tog‘larga, moviy dengizlarga, cheksiz cho‘llarga parvoz qilishni orzu qilardi. Ularning orzu va hayollari xalq qo‘shiqlari va ertaklarida tasvirlangan. Ammo o‘tayotgan asrimizning 20-yillaridan boshlab osmonda uchish orzusi haqiqatga aylandi.

1923-yil mart oyida Sovet hukumatining qarori bilan butun Rossiya havo flotining “Dobrolet” erkin jamiyati tashkil etildi. Yangi tashkil etilgan “Dobrolet” havo transporti obyekti 1923-yilda Mehnat va shahar kengashi tomonidan qabul qilingan uch yillik rejaga muvofiq amalga oshirildi va butun Rossiya Aviatsiya boshqaruvi kengashining qirg‘oqlariga yo‘naltirildi.

M.V.Frunze, V.Ya.Chubar, G.K.Orjonikidze O‘rta Osiyo respublikalari va Qozog‘iston hududida havo yo‘llarini ochishga mas‘ul bo‘lgan “Dobrolet” aksiyadorlik jamiyatini Krjijanovskiy boshqarib, havo floti yutuqlarini keng ommaga tanishtirishda katta xizmat qiladilar.[1;11-b]

O‘sha yillarda mashhur uchuvchi N. K. Velling O‘rta Osiyo respublikalarida bir necha bor bo‘lgan va 1923-yil may oyida u uch yo‘lovchi bilan birga Moskva-Buxoro yo‘nalishi bo‘yicha Kavkaz viloyatlari bo‘ylab 76 soat ichida Xarkov, Rostov, Ashxobod, Don va Toshkent fondiga uchib ketdi. Bu albatta, “Dobrolet” muassasasi tomonidan o‘sha yillarda sobiq Ittifoq hududida havo yo‘llari tashkil etish bo‘yicha amalga oshirilgan chora-tadbirlardan biri edi. Markaziy Osiyo va Uzoq Sharq havo yo‘llarini rivojlantirishga alohida e‘tibor qaratildi. Darhaqiqat, O‘rta Osiyoning Markaziy Rossiyadan uzoqda joylashganligi, temir yo‘l va boshqa tarmoqlarning pastligi havo transportiga ko‘proq e‘tibor qaratishga majbur qildi.

1924-yili aprel oyida Xorazm va Qoraqalpog‘iston xalqlari uchun katta xavflilik — Amudaryo oblastining Shoraxan bo‘lisligiga tegishli “Oq-qamish” qishlog‘ida oba kasalligi kelib chiqqanda, aeroplarda mutaxassis vrachlardan iborat maxsus komissiya va medikamentlar jalb qilingan.

Qoraqalpog‘istonda birinchi samolyot vujudga kelganda odamlar qo‘rqib qarab, ayrim odamlar uni “shayton” deb tushunib uylariga kirib berkingan [3.].

1927-yili Qoraqalpog‘istonda avitransport paydo bo‘lib, o‘sha yili Chorjo‘y — To‘rtkul — Yangi Urganch va Mo‘ynoq orasida pochta, yo‘lovchilar tashiydigan avia aloqa o‘rnatildi. Transportning bu turining ahamiyati yil sari yuksaldi. Qoraqalpog‘iston samosida birinchilar qatorida havo yo‘llarini bo‘shlab berganlar, o‘z ishiga sadoqatli uchubchilardan I. Vasilev, A. Sichev, B. Tixomolov, N. Dorogokov, V. Fedorov, S. Bogdanovlar, aviotexniklardan O. Kalmenov, A. Usmanov, A. Parfenov va boshqalar bo‘ldi.

1931-yil 1-dekabrda aerodromlar va samolyotlar qo‘nish polosalari uchun Qo‘ng‘irot va Chimboyda yer ajratib berildi. 1932-yilning aprelida To‘rtkul aerodromi uchun yer ajratildi [2; 9-b].

Qoraqalpog‘istonda 1932-yildan e‘tiboran havo transportida uzilishsiz pochta — yuk va yo‘lovchilar tashish yaxshi yo‘lga qo‘yildi. 1932-yilning fevral oyidan e‘tiboran Charjow va To‘rtkul shaharlari orasida bevosita avialiniya ochildi.

1933-yilda Toshkentda Butunrossiya “Dobrolet” havo floti agentligining “O‘rta Osiyo bo‘limi” tashkil etildi. Qoraqalpog‘iston Respublikasi Markaziy davlat arxivida havo transporti tarixini o‘rganib, “Dobrolet”ning O‘rta Osiyo filiali Toshkent shahri, Pushkin ko‘chasi, 9-uyda joylashganligini aniqladik.[2]

1923-yil sentyabr oyida Petrov M. P. Amuwdaryo viloyatining “Dobrolet” vakili etib tayinlandi. Unga “Dobrolet” O’rta Osiyo filialining 347-sonli qarori berildi va ushbu farmonga asosan “Dobrolet” vakillarining tegishli ko’rsatmalari bilan Qoraqalpog’istonning shahar va qishloq joylarida tuman filiallarini ochish uchun Petrov M.P. ta’minlash zarur edi.[2]

1924-yil 23-iyulda “Dobrolet” O’rta Osiyo bo’limi boshqaruvi majlisida “Dobrolet” Amuwdaryo viloyatining to’laqonli vakillik tuzilmasi tasdiqlandi. Boshqaruv rahbari etib Petrov M.P, a’zolari — Orlov va Epifanovlar tayinlandi. Ammo bu tarkibga kelgusida majlis tarkibiga mahalliy xalq vakillarini jalb etish topshirilgan edi.[1;12]

Shu sababli, Markaziy Osiyoda havo yo’llaridan foydalanish zaruratini chuqur o’rganish va quyida qoplanadigan yo’llarni ochish zarurligi ko’rsatildi.

Ular;

Toshkent – Olma-ata;

Buxoro-Xiva;

Buxoro-Termiz – Dushanbe.

1923-yil 7-oktabrda “Dobrolet” muassasasi muvaqqat ma’muriyati majlisida Krutovning Buxoro-Xiva havo yo’li ochilishi haqidagi bayonoti eshitildi. Mazkur yig’ilishda qaror qabul qilindi va “Ko’hna Buxoroda aviastansiya qurishning uzoq muddatga mo’ljallanishi va investitsiyalar yetarli ekanligini inobatga olib, Kogonda, Dargan-otadagi vaqtincha konlarni jihozlashni boshladi.”

1923-yil 24-oktabrda rasman ochilishi kerak bo’lgan Buxoro-Xiva havo yo’li masalasi hal qilindi. Tez orada Dargan-ota va To’rtkul konlari jalb qilindi. Buxoro-Xiva havo yo’lining ochilishiga quyidagilar sabab bo’ldi. Birinchidan, Buxoro Respublikasi poytaxtini Xorazm Respublikasi poytaxti bilan bog’lash maqsadga muvofiq deb topildi. Ikkinchidan, 467 km yo’lni boshqa transport vositalari bilan bosib o’tish uchun 10-12 soat vaqt ketgan bo’lsa, samolyot bu yo’lni 3,5-4 soatda bosib o’tgan.

1924-1946 yillarda Qoraqalpoq avtonom viloyatining “Dobrolet” vakolatxonasi rahbari Petrov.M, P.Epifanov, Atashov, J.Baymuratov, mas’ul kotib Orlov.A.M edi.[1;13]

Shu yillarda “Dobrolet” muassasasining asosiy vazifalaridan biri “Dobrolet” aksiyalarini Qoraqalpog’iston Muxtor viloyati aholisi o’rtasida taqsimlash edi. Viloyatning ko’plab fazoviy va jamoat muassasalari va alohida fuqarolar ushbu tashkilotning aksiyadorlariga aylandilar. Xususan, “Dobrolet” aksiyalari Chimboy, Xo’jayli, Qo’ng’irot, Sho’raxon tumanlari hamda To’rtkul, Shabbaz, Biybozor, Tazabozor bozorlarida xalqaro miqyosda tarqatildi.

1925-yil 21-fevralda Qoraqalpoq avtonom viloyatining “Dobrolet” aksiyadorlik jamiyati to’la vakolatli boshqarmasi boshqaruv majlisi bo’lib, unda Koryaev, Straxov, Baymuratov, Dadashev va Sryulovlar qatnashdilar. Yig’ilishda “Dobrolet” aksiyalarini Qoraqalpog’iston muxtor viloyati aholisi, ayniqsa, Chimboy, Xo’jeli va Qo’ng’irot tumanlaridagi badavlat savdogarlar o’rtasida muvaffaqiyatli taqsimlash, ularning har biriga kamida 5 so’mdan ulush, shuningdek, patent olish masalasi ko’rib chiqildi. Viloyat moliya bo’limida sotish aksiyalarini olgan savdogarlarga sotish zarurligini etkazish va bu bilan “Dobrolet” ulushini badavlat savdogarlar hisobidan mustahkamlash kerak edi.[4;14]

1925-yil 1-aprelda “Dobrolet” vakolatxonasi kassasida 12961 so’mlik qimmatbaho buyumlar bor edi. 1924-yil 17-yanvardan 1925-yil 31-martgacha bo’lgan davrda “Dobrolet”ning viloyat idorasiga kelib tushgan mablag’lar quyidagicha edi.

1. Aerodromni jihozlash hisobiga – 1000 so’m;

2. Aksiyalarni sotish bo'yicha — 3288 so'm;
3. Maktabni obodonlashtirish ishlari uchun — 34 so'm;
4. Reklama mahsulotlarini sotishdan tushgan tushum — 136 so'm.

Bundan aerodromni jihozlash, xodimlarni saqlash, ijtimoiy sug'urta bilan ta'minlash, buyruqlar nusxalari, pochta-telegraf, ishlarda qatnashishga zarur texnik ishlarga qo'yilgan mablag' 1436 so'm 75 tiyinni tashkil etadi.

Umuman olganda, Dobrolet aksiyalarini sotishdan olingan investitsiyalar samolyotlar sotib olish, aerodromlar qurish va fuqaro aviatsiyasi havo yo'llarini ochish uchun mo'ljallangan.

Shunday qilib, "Dobrolet" aksiyadorlik jamiyatining tashkil etilishi Qoraqalpog'istonda ilk bor havo yo'llarining ochilishiga sabab bo'ldi. Havo yo'llarini tashkil qilish bilan Amuwdaryo viloyati samolyotlarni qabul qilishga tayyorlana boshladi.[5;45]

1923-yil 21-noyabrda Amuwdaryo viloyati ijroiya qo'mitasi prezidiumida "Dobrolet" vakili Petrov "aerodrom haqidagi bayonot"ni eshitdi. Dastlabki chizma va rejani ko'rib chiqib, ijroiya qo'mita prezidiumi "uning kattaligi va chegarasiga ko'ra, rejada ko'rsatilgan yerning o'rni "Dobrolet" aksiyadorlik jamiyatiga belgilansin", degan qarorga keldi. Qoraqalpog'istonni odamlar bilan bog'lashda havo yo'llarining ahamiyati inobatga olinib, aerodrom ochilishini tezlashtirish maqsadida tezkor ishchilar bilan ta'minlash taklif etildi. Shunga ko'ra, shahar kommunal xo'jaligi korxonasiga aeroport uchun zarur jihozlarni bepul jo'natish topshirildi. Shunday qilib, 1924-yil aerodromning er uchastkasi to'liq rejalashtirilgan. To'rtko'l aerodromi Amudaryoning qirg'og'i va Yangi Bo'zjap kanali o'rtasida joylashgan bo'lib, 150 x 200 sajen (bir sajen 2,13 metr ga teng) maydonni egallaydi.

Aeroport qurilishida mahalliy aholi rahbarlari ishtirok etgan:

1. O'raz Matniyazov — Sho'raxon wezdi qoraqalpoq jamiyatidan.
2. Erniyazov – To'rtkul.
3. Nurman Kulekeev — Shoraxon wezdi qoraqalpoq jamiyatidan.

1924-yil 6-avgustda Buxoro-Xiva havo yo'nalishi tasdiqlandi va unga ko'ra quyidagi yo'nalishlar bo'yicha to'xtovsiz havo qatnovi yo'lga qo'yildi.

Shanba — soat 4:00 da Kogon — Xiva

Shanba — soat 16:00 da Xiva — To'rtkul — Xiva

Dushanba — soat 16:00 Xiva — Kogon

Turkiston ichki ishlar xalq komissiyasi hisobotiga ko'ra, Qoraqalpog'istonda birinchi samolyot 1924-yil 26-yanvarda yaratilgan.

Oradan ko'p o'tmay, 1924-yil aprel oyida Amuwdaryo viloyatining Shoraxon bo'lisligi yaqinidagi "Oq-qamish" qishlog'ida oba kasalligi kelib chiqqanda, aeroplarda malakali shifokorlardan iborat maxsus komissiya va medikamentlar yuborilgan.

Qoraqalpog'istonda birinchi samolyot paydo bo'lgach, odamlar unga qo'rquv bilan qarashdi, ba'zilar esa "shayton" deb o'ylab, uylariga yashirinishdi.

1924-yil 19-yanvardan 1925-yil 1-yanvargacha Kogon-To'rtkul-Xiva havo yo'nalishida 44832 kilometr masofani bosib o'tgan, jami 199 kishi va 1645 kilogramm yuk pochta orqali jo'natilgan 94 ta reys amalga oshirildi.[6;76]

Ikkinchi havo liniyasi Kogon — Xiva, keyin esa Tashovuzda 1925-yil iyuniga kelib benzin saqlash va tarqatish markazi, dvigatellarni ta'mirlash uchun kichik ustaxona mavjud edi.

Qoraqalpog'istonda 1935-yili avialiniyalar To'rtko'l, Mo'ynoq, Chimboy, Xo'jayli bilan bog'lovchi mahalliy yo'nalishlar hisobidan ko'paydi. 1935-yilning yozida Qoraqalpog'istonning

kelajak poytaxti hisoblangan Nukus shahri aerodromiga PO-4 samolyoti kelib qo'ndi. U saranchaga qarshi kurashish uchun kelgan samolyot edi. Qoraqalpog'iston Xalq Komissarlar Kengashi 1936-yili fuqarolik havo floti boshqarmasiga Charjow aeroportidan mustaqil respublika havo zvenosini tashkil etish masalasini qo'ydi. Bu masala ijobiy yechilib, Qoraqalpog'istonga havo zvenosi ajratildi. Unga avvalambor To'rtkul-Charjow, To'rtkul-Mo'ynoq (Xojeli, Chimboy qirg'oqlari bo'ylab) pochta-yo'lovchilar tashish vazifasi yuklandi. 2-darajali pilot Petr Karpovich Shpit zveno qo'mondoni bo'lib tayinlangan edi. [1;8].

1937-yilning oktyabr oyidan e'tiboran Aralsk-Mo'ynoq havo liniyasi ochildi. Respublikada aeroportlar qurish va ularni jihozlash bo'yicha ko'p yumushlar ishlandi. 1939-yili Nukus aeroportining qurilishi va uni jihozlash ga 4 million rubldan oshiq sarmoya ajratildi (o'sha yillardagi baho bo'yicha). Tumandagi aeroportlarning qurilishi va jihozlashga 2 milliondan oshiq sarmoya ajratildi.[1, 17].

1939-yili Amudaryo deltasida Narkomzem tashkillashtirgan ekspeditsiya uch oy ishladi. Bu ekspeditsiyaning egaligida 18 samolyot mavjud edi. Amudaryo bo'yidagi sarancha 3 yil ichida yo'q qilindi. Buning barchasi aviatsiyaning yordamida erishildi.

Havo yo'llari transporti xalqning salomatligini saqlash ishiga qo'shgan hissasi katta bo'ldi. Uning xizmati har xil yo'nalishda bo'ldi. O'sha yillari xalqning salomatligiga ziyon yetkazuvchi qanotli hasharotlar ko'p edi. Shularning biri — bezgak tarqatuvchi mayda pashshalar. Qoraqalpog'istonda bezgak kasali bilan har yili o'n minglab odamlar kasallanar edilar, aksariyati o'lib, ko'pchilik umrbod mayib bo'lib qolar edi.

O'sha yillari Qoraqalpog'istonning yo'lsiz,transport bo'lmagan holatlarda shifokorlarning bemorlarga tez yordam tashkil etishda ham aviatsiyaning xizmati katta bo'ldi. 1939-yili O'zbekiston fuqarolik flotiga tegishli maxsus To'rtkul aviaotryadi tashkillashtirildi. Bu aviaotryadning tashkillashtirilishi havo yo'llari transportining bundan keyingi rivojlanishining yangi bosqichini boshlab berdi.

Adabiyotlar/Литература/ References:

1. Елмуратов Ы., Гришанович А. «Қарақалпақстанда ҳаёа транспортының пайда болыуы ҳәм раўажланыуы тарийхынан». Нөкис. «Билим» 1998-й.
2. Qoraqalpog'iston markaziy davlat arxivi. Ф. 166. Оп. 1.дело 1.
3. Таженов Б. «Пәрўаз». Нөкис, «Билим», 2013-й.
4. Ходжаев S.M. Transport Uzbekistana. Tashkent: "Izd-vo AN UzSSR",1961
5. Kamalov T.K, Umarov E.K. Nekotrie problemi razvitiya transporta v Karakalpakii. Nukus "Karakalpakstan", 1970
6. Jabbarov A., Axmetov L. Transportniy kompleks Uzbekistana v period razvitogo socializma. T., 1982.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 12/1 (3) – 2023

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).